

КУНДЕМНАН ТАЛЕ ШОЧШЫШТЫМ ШАРНЫМАН

Тиде шонымашем лук-тын сераш историй науко кандидат Е.Кузьминын "Шенше кундемын тале эргыже" статьяже таратыш. Тудым «Морко мланде» газетын 38-ше номерыштыже савыктыме ыле.

Евгений Петровичым тыгай күкшытыш шумыж дене варашырак кодын саламлена гынат, ўшанен пуымо (В.М.Васильев лүмеш МАРНИИЯЛИ вуйлатыше) пашаже эре воранен шогыжо, шкеже таза лийже манын тыланена.

Шенше школышто туныктымо (1968-1971 ийла) жапыште Илья Трофимов нерген шуко колалтын, но тыгай суапле илыш-корныжо нерген радамынак пален омыл ыле.

"Ушнымаш" колхоз илыш дене Морко гычак вес тале марий, Элнет Сергейынат (Сергей Архипович Краснов, Азъялыште 1903 ий 29 августышто шочын), пүрымаш ярымже чак кылдалтын улмаш ("Элнет Сергей", Йошкар-Ола, 2013 ий).

...1920 ий 15 июль марте шым вере комсомол ячейкым почеш, а 1936 ий октябрь тылзе гыч "Ушнымаш" колхозым вуйлаташ тўналеш.

1937 ий 16 декабрь. Ты

1937 ий 16 декабрь. Ты жапыште С.Краснов ешыж дене Шеншыште илен. Ватыже Краснова Екатерина Дорофеевна селасе аптекем вуйлатен. Кум йочашт лийын: Игорь, 10 ияш (вес марий деч шочын); Сергей, 6 ияш; Ольга, ик тылзаш (с.6). Нунын цұрымашышт могай лиймым иктат ок пале.

Элнет Сергейым поген нангайымеке, ешыже ялгыч йомын: кастене нылытынат Шеншыште шке па-черыштышт лийыныт, а эрмарте пушыштат кодын огыл. Ала милиций кидыш верештыныт, ала шылын каеныт. Но тыгай йүштө да луман декабрьыште ик тылзаш аза да кок изи йоча дене нигöлан шиждымын шылаш - манаш веле...

"Пытартыш йыжын" (с.29) главаште палемдыме: "Шеншыште "Ушнымаш" колхоз гыч бригадир Илья Трофимов 1935 ийыште чапле шурным ончен куштымылан Трудовой Йошкар Знамя орден дене наградит-лалтын. Олык Ипай возен:

Изаем, оныштет

йошкар орден,

Эше ончык ты орден

үжеш.

Шемер лектын пашашке

ик ой ден,

Илыш-корным моткоч

раш ужеш...

Колхоз илыш шолын. Илья Трофимовын ватыже Екатерина паша нормым 200-270 процентлан тема. Чылаже 21 ударник уло..."

Чын. Шке кундемным чапландарыше ең-влак дене самырык тукумым палдарен шогаш күлеш, нунын илыш-корныштым пример шотеш ужышт манын, кажне марий ең тыршышаш.

Е.АЛЕКСЕЕВА.

Тошметсола ял.